

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/ 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
педагогічних технологій та
освіти впродовж життя

31 серпня 2023 р.

протокол № 11

Голова Вченої ради

Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Педагогіка»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 014 «Середня освіта»

спеціалізація: 014.021 «Англійська мова і література»

освітньо-професійна програма «Англійська мова і література»

факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя

кафедра педагогічних технологій та мовної підготовки

Схвалено на засіданні кафедри
іноземних мов

28 серпня 2023 р.,

протокол № 11

В.о. завідувача кафедри

Ірина ГАЙДАЙ

Гарант освітньо-професійної
програми

Ірина ГАЙДАЙ

Розробники: к.п.н., старший викладач кафедри іноземних мов ГАЙДАЙ
Ірина, к.п.н., доц., завідувач кафедри іноземних мов АНДРІЙЧУК Наталя

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»	нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 014 «Середня освіта» спеціалізація: 014.21 «Англійська мова і література»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 6		2-й	
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		3-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 5 самостійної роботи – 2,5	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		48 год.	-
		Практичні	
		32 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
40 год.	-		
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи для денної форми навчання становить:
67% аудиторних занять, 33 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/ 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – сформувати наукові знання про педагогіку як науку, її цілі та завдання, основні педагогічні категорії, сформувати вміння щодо організації навчальної та виховної роботи.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення студентів із загально-методологічними основами педагогіки, її категорійним апаратом педагогіки, дидактикою як теорію освіти і навчання; теорією і практикою процесу виховання;
- формування умінь і навичок управління в галузі освіти;
- ознайомлення з технологіями навчання та виховання;
- засвоєння принципів та підходів до організації сучасної освіти;
- розвиток та формування педагогічного мислення, основних принципів культури спілкування;
- формування навичок організації самостійної роботи студентів у навчанні;
- надати допомогу майбутнім фахівцям у професійній діяльності, знаходженні ефективних способів впливу на аудиторію, пізнанні індивідуально-психологічних особливостей людини, здійсненні заходів, спрямованих на згуртованість трудового колективу;
- набуття навичок використовувати отримані знання та вміння в майбутній професійній діяльності.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей:**

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-13. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК-1. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.

СК-14. Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учні, учителі, батьки та ін.).

СК-15. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації навчально-виховних цілей.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **результатів навчання** за спеціальністю 014 «Середня освіта»:

РН-5. Знає державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з іноземної мови та зарубіжної літератури для ЗНЗ та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/4

РН-18. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

РН-20. Організовує навчально-виховний процес у ЗНЗ, співпрацю учнів (вихованців), ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).

РН-22. Здатний учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

РН-24. Ефективно організовує, аналізує, критично оцінює, несе відповідальність за результати власної професійної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Загальні основи педагогіки

Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину. Учитель і суспільство.

1. Педагогіка як наука, її становлення і розвиток. Предмет педагогіки та її завдання.
2. Функції педагогіки. Основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
3. Роль учителя у суспільному розвитку. Функції вчителя.
4. Педагогічна майстерність.

Тема 2. Особистість як предмет виховання.

1. Поняття про особистість, її розвиток і формування. Закономірності фізичного і психічного розвитку.
2. Основні фактори розвитку особистості.
3. Взаємозв'язок зовнішніх і внутрішніх умов розвитку.

Тема 3. Фактори розвитку особистості. Мета і завдання виховання.

1. Роль діяльності і спілкування у розвитку особистості.
2. Роль активності учня в особистісному розвитку.
3. Поняття про саморозвиток особистості.
4. Внутрішні суперечності як рушійні сили розвитку.

Тема 4. Методологія педагогіки та методи науково-педагогічних досліджень.

1. Методологія педагогіки, її рівні, підходи.
2. Педагогічне дослідження, науковий апарат дослідження.
3. Визначення поняття “метод науково-педагогічного дослідження”.
4. Методи педагогічних досліджень, їх класифікація.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/5

Змістовний модуль 2. Дидактика

Тема 5. Дидактика – теорія освіти й навчання.

1. Поняття дидактики, її предмет та функції.
2. Основні категорії дидактики: навчання, освіта, принципи навчання, зміст освіти, методи навчання, організаційні форми навчання.
3. Історія становлення та розвитку дидактики.
4. Зв'язок дидактики з іншими науками.
5. Загальна теорія навчання і методика окремих предметів з основ наук, їх взаємозв'язок.

Тема 6. Зміст освіти в сучасній школі

1. Загальна характеристика змісту освіти. Фактори, які впливають на розробку змісту освіти.
2. Теорії організації змісту освіти. Наукові основи визначення змісту освіти та його удосконалення.

Тема 7. Поняття про Державний стандарт загальної середньої освіти

1. Документи, що визначають зміст загальної середньої освіти. Державний стандарт загальної середньої освіти.
2. Мета і функції Державного стандарту.
3. Структура навчального плану та навчальної програми.
4. Підручники та навчальні посібники, їх функції та структурні компоненти.

Змістовний модуль 3. Процес навчання

Тема 8. Процес навчання. Закони, закономірності та принципи навчання.

1. Сутність навчання, його рушійні сили та функції.
2. Типи навчання. Мотиви навчання. Закони процесу навчання.
3. Сутність поняття «закономірності навчання», об'єктивні та суб'єктивні закономірності навчання.
4. Система дидактичних принципів та їх характеристика (науковості, систематичності та послідовності, свідомості, активності та самостійності, наочності, ґрунтовності, зв'язку з практикою, доступності, індивідуальності, емоційності).
5. Правила реалізації принципів навчання.

Тема 9. Гуманізація навчання й освітнього середовища

1. Гуманізація навчального спілкування.
2. Способи організації суб'єкт-суб'єктної навчальної взаємодії.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/6

3. Навчально-розвивальний потенціал освітнього середовища.

Тема 10. Методи і засоби навчання.

1. Сутність поняття «метод навчання», «прийом навчання», «засіб навчання».
2. Класифікація методів навчання. Характеристика методів навчання за джерелом знань, за характером логіки пізнання, за рівнем самостійної розумової діяльності.
3. Умови ефективності застосування методів навчання.
4. Фактори, що впливають на вибір методів навчання.

Тема 11. Технології навчання

1. Сутність поняття «технології навчання» та історія його виникнення.
2. Ігрові технології навчання, їх класифікація.
3. Мозкова атака, види мозкових атак, етапи проведення.
4. Особливості ситуаційного навчання.

Тема 12. Форми організації навчання.

1. Поняття про форми організації навчання.
2. Розвиток організаційних форм навчальної роботи у школі.
3. Характеристика класно-урочної системи, її переваги, недоліки та шляхи удосконалення.
4. Урок як основна форма організації навчання у сучасній школі. Вимоги до уроку. Типи та структура уроків.
5. Підготовка вчителя до уроку.

Тема 13. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю

1. Характеристика додаткових форм організації навчання.
2. Альтернативні форми організації навчання, технології їх застосування.
3. Аналіз і оцінка навчальної діяльності учнів.
4. Сутність контролю та його функції. Принципи контролю.
5. Види та методи контролю.
6. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.
7. Рейтингова система оцінювання навчальної діяльності учнів.
8. Правила і техніка контролю успішності.

Змістовний модуль 4. Теорія виховання

Тема 14. Загальна характеристика процесу виховання.

1. Теорія виховання як складова частина педагогічної науки.
2. Характеристика сучасних наукових підходів до виховання.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/7

3. Сутність процесів виховання, самовиховання та перевиховання особистості.
4. Мета виховання.

Тема 15. Концепція національного виховання дітей та молоді в Україні

1. Аналіз «Концепції національного виховання дітей та молоді в Україні».
2. Структура, рушійні сили та основні етапи процесу виховання.
3. Основні закономірності процесу виховання.
4. Специфіка принципів виховання. Характеристика принципів виховання.

Тема 16. Методи та засоби виховання

1. Правила виховання.
2. Поняття про методи виховання.
3. Класифікація методів виховання.
4. Методи формування свідомості особистості.
5. Методи організації діяльності, спілкування та формування досвіду
6. суспільної поведінки.
7. Методи стимулювання діяльності і поведінки.
8. Методи самовиховання.
9. Поняття прийому і засобу виховання.
10. Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання.

Змістовний модуль 5. Виховна робота в школі

Тема 17. Основні напрями виховання.

1. Характеристика основних напрямків виховання.
2. Завдання та шляхи розумового виховання.
3. Система морального виховання.
4. Громадянське виховання.
5. Трудове виховання та профорієнтаційна робота у сучасній школі.
6. Сутність і завдання естетичного виховання школярів.
7. Фізичне виховання.
8. Екологічне виховання, його завдання та зміст.
9. Статеве виховання.
10. Правове виховання.

Тема 18. Організаційні форми виховної роботи.

1. Поняття позакласної і позашкільної виховної роботи.
2. Характеристика масових форм виховної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/8

3. Характеристика групових форм виховної роботи.
4. Характеристика діяльності позашкільних навчально-виховних закладів.

Тема 19. Формування колективу, його вплив на виховання особистості. Місце і роль сім'ї у вихованні

5. Виховний колектив та його основні ознаки.
6. Зміст, функції та види виховного колективу.
7. Чинники розвитку колективу.
8. Учнівське самоврядування в школі та класі.
9. Формальні та неформальні групи.
10. Дитячі та юнацькі громадські організації.
11. Неформальний молодіжний рух.
12. Сім'я. Функції сім'ї.
13. Вимоги до батьків.

Змістовний модуль 6. Основи школознавства

Тема 20. Педагогічне спілкування. Робота класного керівника.

1. Педагогічне спілкування, його функції, структура, рівні види спілкування.
2. Стилі спілкування.
3. Функції класного керівника, його напрямки і форми роботи.

Тема 21. Сутність поняття «Педагогічно занедбані діти». Виховна робота з педагогічно занедбанними дітьми

1. Поняття «педагогічно занедбані діти».
2. Причини появи важковиховуваних дітей.
3. Принципи і засоби перевиховання.

Тема 22. Основи теорії управління системою освіти

1. Сутність системного підходу в управлінні системою освіти. Принципи управління.
2. Особливості демократизації управління у системі освіти.
3. Ієрархія органів управління системою освіти.
4. Повноваження та обов'язки директора школи та його заступників.
5. Атестація педагогічного персоналу.
6. Особливості внутрішньшкільного контролю.

Тема 23. Сутність поняття «система освіти». Система освіти в Україні та інших країнах

1. Поняття про систему освіти.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/9

- Соціально-економічні і педагогічні фактори, які впливають на розвиток системи освіти.
- Структура і принципи побудови системи освіти в Україні.

Тема 24. Характеристика законодавчих, нормативних документів

- Характеристика законодавчих, нормативних документів, на основі яких функціонують навчально-виховні заклади в Україні: Закон України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Закон «Про вищу освіту», Національна Доктрина розвитку освіти України у ХХІ ст.
- Сучасні тенденції та найважливіші напрямки у розвитку систем освіти різних країн світу.
- Шляхи інтеграції України у світовий освітній простір.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки								
Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину. Учитель і суспільство.	5	2	2	1	-	-	-	-
Тема 2. Особистість як предмет виховання.	5	2	-	3	-	-	-	-
Тема 3. Фактори розвитку особистості. Мета і завдання виховання.	5	2	2	1	-	-	-	-
Тема 4. Методологія педагогіки та методи науково-педагогічних досліджень.	5	2	-	3	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	20	8	4	8	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Дидактика								
Тема 5. Дидактика – теорія освіти й навчання.	5	2	2	1	-	-	-	-
Тема 6. Зміст освіти в сучасній школі	5	2	-	3	-	-	-	-
Тема 7. Поняття про Державний стандарт загальної середньої освіти	5	2	2	1	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 2	15	6	4	5	-	-	-	-
Змістовий модуль 3. Процес навчання								
Тема 8. Процес навчання. Закони, закономірності та принципи навчання.	5	2	2	1	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/ 10

Тема 9. Гуманізація навчання й освітнього середовища	5	2	-	3	-	-	-	-
Тема 10. Методи і засоби навчання.	5	2	-	3	-	-	-	-
Тема 11. Технології навчання	5	2	2	1	-	-	-	-
Тема 12. Форми організації навчання.	5	2	2	1	-	-	-	-
Тема 13. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю	5	2	2	1	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 3	30	12	8	10	-	-	-	-
Змістовий модуль 4. Теорія виховання								
Тема 14. Загальна характеристика процесу виховання.	5	2	-	3	-	-	-	-
Тема 15. Концепція національного виховання дітей та молоді в Україні	5	2	2	1	-	-	-	-
Тема 16. Методи та засоби виховання	5	2	2	1	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 4	15	6	4	5	-	-	-	-
Змістовий модуль 5. Виховна робота в школі								
Тема 17. Основні напрями виховання	5	2	2	1	-	-	-	-
Тема 18. Організаційні форми виховної роботи	5	2	-	3	-	-	-	-
Тема 19. Формування колективу, його вплив на виховання особистості. Місце і роль сім'ї у вихованні	5	2	2	1	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 5	15	6	4	5	-	-	-	-
Змістовий модуль 6.								
Тема 20. Педагогічне спілкування. Робота класного керівника	5	2	2	1	-	-	-	-
Тема 21. Сутність поняття «Педагогічно занедбані діти». Виховна робота з педагогічно занедбанними дітьми	5	2	-	3	-	-	-	-
Тема 22. Основи теорії управління системою освіти.	5	2	2	1	-	-	-	-
Тема 23. Сутність поняття «система освіти». Система освіти в Україні та інших країнах	5	2	2	1	-	-	-	-
Тема 24. Характеристика законодавчих, нормативних документів	5	2	2	1	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 6	25	10	8	7	-	-	-	-
ВСЬОГО	120	48	32	40	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/ 11

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Педагогіка в системі наук про людину. Учитель і суспільство.	2	-
2	Фактори розвитку особистості. Мета і завдання виховання.	2	-
3	Дидактика – теорія освіти й навчання.	2	-
4	Поняття про Державний стандарт загальної середньої освіти	2	-
5	Процес навчання. Закони, закономірності та принципи навчання.	2	-
6	Технології навчання	2	-
7	Форми організації навчання.	2	-
8	Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю	2	-
9	Концепція національного виховання дітей та молоді в Україні	2	-
10	Методи та засоби виховання	2	-
11	Основні напрями виховання	2	-
12	Формування колективу, його вплив на виховання особистості. Місце і роль сім'ї у вихованні	2	-
13	Педагогічне спілкування. Робота класного керівника	2	-
14	Основи теорії управління системою освіти.	2	-
15	Сутність поняття «система освіти». Система освіти в Україні та інших країнах	2	-
16	Характеристика законодавчих, нормативних документів	2	-
	РАЗОМ	32	-

6. Завдання для самостійної роботи

1. Дослідіть, як організовано зміст освіти у школах різних країн (наприклад, Україна, Фінляндія, США, Німеччина). Визначте основні відмінності у підходах до навчання. Запропонуйте, які елементи з інших освітніх систем варто було б запозичити для покращення української освіти.

2. Розробіть 2–3 педагогічні ситуації, у яких є конфлікт між викладачем та студентом. Запропонуйте шляхи їх розв'язання з урахуванням принципів гуманізації освіти (емпатія, діалог, толерантність, особистісно орієнтований підхід). Обговоріть у групі, який варіант розв'язання є найбільш ефективним.

3. Складіть розповідь на одну із запропонованих тем: “Мій улюблений вчитель”, “Мій ідеал учителя”, “Учитель ХХІ століття. Яким йому бути?” “Учителі, які вплинули на мою долю”, “Яким учителем я себе уявляю?”

4. Дати загальну характеристику праці В.О. Сухомлинського “Сто порад учителям”. Скласти тези трьох порад (на вибір) з цієї книги.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/ 12

5. Опрацювати праці В.О. Сухомлинського “Серце віддаю дітям”, “Павлівська середня школа”.

6. Розробіть сценарій практичного або лекційного заняття, яке реалізує ідеї гуманістичного підходу (групова робота, інтерактивні методи, співпраця між викладачем і студентами). Обґрунтуйте, які методи та принципи використовуються для створення комфортної атмосфери.

7. Знайдіть у літературі або наведіть з практики роботи вашої школи приклади про вплив стилю педагогічного спілкування на психологічну атмосферу в класі, взаємовідносини між учнями в класі.

8. Ознайомтеся з працею А.С. Макаренка “Педагогічна поема”, “Книга для батьків” та “Лекції про виховання дітей”.

9. Опрацювати книгу К.Д. Ушинського “Людина як предмет виховання”.

10. Ознайомтеся з основними працями з педагогічної спадщини Г.Г. Ващенко, С.Ф. Русової, Ш.О. Амонашвілі.

11. Напишіть коротке есе на тему "Гуманізація освіти очима студента: очікування, реальність, перспективи".

12. Використайте власний досвід, аналіз ситуацій, приклади з педагогічної практики.

13. Використовуючи матеріал прочитаного, складіть програму удосконалення своїх комунікативних умінь і визначте шляхи формування власного стилю спілкування.

7. Індивідуальні завдання

Тематика рефератів та медіа проєкту (презентації)

1. Народна педагогіка про вирішальну роль перших років життя людини в її формуванні.
2. Трудова атмосфера народного життя в колискових піснях.
3. Роль українських народних дитячих пестушок та утішок у вихованні дитини.
4. Українська народна мораль у колискових піснях.
5. Авторитет жінки-матері в народній педагогіці.
6. Періодизація віку людини в народній педагогіці.
7. Народна педагогічна мудрість у педагогічній спадщині С. Русової.
8. Народна мораль у поезії Лесі Українки.
9. Етнопедагогічний аспект творчості І.Я. Франка.
10. Т.Г. Шевченко про жінку-матір як вічного покровителя долі власних дітей.
11. Т.Г. Шевченко про дітей, “велику божу благодать”.
12. Ідея української сімейної педагогіки у творчості Г.С. Сковороди.
13. Ідея народності виховання у творчій спадщині К.Д. Ушинського.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/ 13

14. Народна педагогіка – життєдайне джерело творчості В.О. Сухомлинського.
15. Образ рідного слова в українській етнопедагогіці.
16. К.Д. Ушинський про сім'ю як фактор народного виховання.
17. Сім'я в сучасних керівних документах про національну школу та національне виховання.
18. Гра, її роль та значення в масовій практиці народного виховання.
19. Поняття про педагогічну антропологію
20. Питання сімейного виховання в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського.
21. Дитяча гра – невід'ємний компонент української етнопедагогіки.
22. Засоби громадянського виховання учнів загальноосвітньої національної школи.
23. Ідея громадянського виховання в українській національній педагогіці.
24. Емоційний компонент як складова української громадянськості.
25. Важкі діти, обдаровані діти: в чому проблеми їх розвитку.
26. Акселерація та її наслідки.
27. Діагностика громадянської вихованості школярів.
28. Передовий педагогічний досвід громадянського виховання школярів.
29. Громадянськість і громадянське виховання в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського.
30. Внутрішні та зовнішні фактори розвитку дитини.

8. Методи навчання

Вербальні (лекція, пояснення); практичні (різні види вправ та практичних завдань); дискусійний метод; метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота); ситуаційний метод; проблемно-пошуковий метод; методи самостійної роботи (виконання письмових та усних завдань, відповідно до теми, написання тез, створення індивідуальних проєктів).

Навчання здійснюється з використанням комунікативно зорієнтованої методики та інтегративного підходу, в рамках якого розвиваються всі види педагогічної компетентності студентів.

9. Методи контролю

Співбесіда, усне опитування, тестування.

Навчальні досягнення студентів контролюються та оцінюються як під час поточної роботи над навчальним матеріалом, так і в кінці кожного модуля та семестру.

Для контролю засвоєння навчального матеріалу у рамках аудиторної роботи проводиться усне опитування, перевіряється виконання індивідуального завдання студентами, проводяться поточне тестування.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/ 14

У кінці вивчення кожного модуля проводяться модульні контрольні роботи. У кінці семестру проводиться екзамен.

Питання до екзамену з дисципліни «Педагогіка» (II курс)

1. Педагогіка як наука про виховання.
2. Предмет і завдання педагогіки.
3. Основні категорії і функції педагогіки.
4. Система педагогічних наук.
5. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
6. Поняття про особистість, її розвиток і формування.
7. Фактори розвитку особистості. Роль спадковості, середовища та діяльності у розвитку особистості.
8. Методологія педагогіки, методи науково-педагогічного дослідження.
9. Поняття про дидактику, її предмет.
10. Функції та завдання дидактики. Основні категорії дидактики.
11. Зміст освіти в національній школі, його основні компоненти.
12. Освітня система в Україні.
13. Навчальний план для різних типів загальноосвітніх шкіл України.
14. Навчальні програми, принципи їх побудови, вимоги до програм, їх структура.
15. Характеристика підручників і навчальних посібників.
16. Процес навчання, його основні ознаки
17. Суть і структура процесу навчання.
18. Основні функції навчання та їх взаємозв'язок.
19. Закономірності навчання, їх класифікація.
20. Поняття про принципи навчання, історія їх виникнення.
21. Система дидактичних принципів та відповідних правил навчання.
22. Поняття про методи навчання, їх класифікація.
23. Прийоми та засоби навчання.
24. Поняття про форми організації навчального процесу. Класно-урочна система навчання в Україні.
25. Основні форми організації навчального процесу, їх характеристика.
26. Урок – основна форма організації навчання. Вимоги до сучасного уроку.
27. Традиційна типологія уроків.
28. Структура уроку в залежності від його мети.
29. Підготовка учителя до уроку та її основні етапи.
30. Домашня навчальна робота учнів.
32. Функції, види контролю.
33. Педагогічні вимоги до перевірки.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/ 15

34. Технології навчання, їх різновиди.
35. Нова українська школа, її характеристика.
36. Процес виховання, його сутність, мета, завдання та структура.
37. Самовиховання: суть, умови, етапи, прийоми.
38. Перевиховання: функції, принципи, етапи.
39. Зміст виховання та його основні напрями.
40. Громадянське та розумове виховання.
41. Моральне та естетичне виховання.
42. Екологічне та фізичне виховання.
43. Трудове, статеве та правове виховання.
44. Характеристика закономірностей виховання
45. Характеристика основних принципів виховання.
46. Поняття про методи виховання, їх класифікація.
47. Поняття прийому і засобу виховання.
48. Поняття позакласної і позашкільної виховної роботи.
49. Форми виховної роботи, їх класифікація.
50. Характеристика діяльності позашкільних навчально-виховних закладів.
51. Виховний колектив та його основні ознаки.
52. Зміст, функції та види виховного колективу.
53. Дитячі та юнацькі громадські організації.
54. Неформальний молодіжний рух.
55. Сім'я як соціально-педагогічне середовище. Функції сім'ї, її типи.
56. Види, форми і методи роботи з батьками учнів.
57. Завдання і функції класного керівника.
58. Поняття школознавства. Принципи управління освітою.
59. Органи освіти: їх функції та структура.
60. Функції та методи управління освітою.

Зразок варіанту екзаменаційного білету:

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № ____

1. Дайте визначення поняттю про особистість, її розвиток і формування.
2. Охарактеризуйте трудове, статеве та правове виховання.
3. Розв'яжіть педагогічну ситуацію: «Я відчуваю, що Ваші заняття мені не допомагають», – каже учень учителю і додає: «Я взагалі хочу припинити заняття». Як на це має реагувати вчитель?

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/ 16

10 Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота													МК	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	20	100
3	3	3	3	4	3	3	4	3	4	3	4	4		

Поточне тестування та самостійна робота											Сума
Змістовий модуль 4			Змістовий модуль 5			Змістовий модуль 6					
T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	T23	T24	100
3	3	4	4	3	4	3	3	3	3	3	

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Бали
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Рекомендована література

Основна література

1. Козловський Ю.М., Дольнікова Л.В. Педагогіка. Львів: «Львівська політехніка», 2020. 372 с.
2. Нагачевська З.І. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 144 с.
3. Педагогіка (у логічно-структурних схемах та таблицях): навчальний посібник / уклад. А. А. Марушкевич, Є. С. Спіцин, Н. В. Кошечко. К.: ЦП «Компринт», 2020. 91 с.
4. Професійний стандарт вчителя нового покоління / уклад. Н. Авшенюк, І. Андрощук, Л. Гриневич. К.: Міжнародний фонд «Відродження», 2020. 69 с.
5. Сікорський П. Нова педагогіка. Львів: «Львівська політехніка», 2021. 327 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/ 17

6. Суліма Є.М. Педагогіка: практикум : навчальний посібник / Є.С. Суліма, С.О. Деніжна, І.О. Петухова. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 531 с.

Допоміжна література

1. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Науково-метод. посібник. К.: ІЗМН, 1998. 204 с.
2. Ващенко Г.Г. Виховний ідеал. Полтава: 1994.
3. Вибрані твори: у 5 т. / В.О.Сухомлинський. К.: 1977.
4. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посіб. К.: ВЦ "Академія", 2006. 256 с.
5. Волкова Н.П. Педагогіка. Навчальний посібник. К.: ВЦ "Академія", 2003. 616 с.
6. Гайдай І.О., Згурська О.І., Крушинська Н.І. Педагогічний дискурс як засіб формування позитивної мотивації освітньої діяльності у підготовці майбутніх прикладних лінгвістів. Теоретичні та прикладні засади вивчення дискурсу: кол. монографія. Житомир: Житомирська політехніка, 2020. С. 121-137.
7. Гайдай І.О., Ковальчук І.С., Колодій-Загільська О.А. Основні принципи викладання іноземної мови студентам спеціальності «Прикладна лінгвістика». Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка». Випуск 30. Том 3. Дрогобич, 2020. С. 289-294.
8. Дубасенюк О.А., Вознюк О.В. Професійно-педагогічні задачі: типологія та технологія розв'язання: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Імені Франка, 2010. 272 с.
9. Зайченко І.В. Педагогіка. – К.: Освіта України, КНТ, 2008. 528 с.
10. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання. К.: Вища школа, 2005. 343 с.
11. Ковальчук І.С., Гайдай І.О. Формування професійно-комунікативної компетентності студентів немовних закладів вищої освіти в процесі дистанційного навчання під час карантину. Науковий часопис національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова. Випуск 73. Том 1. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 120-124.
12. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник. К.: Знання, 2007. 447 с.
13. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Теорія і методика виховання. К.: Знання, 2008. 415с.
14. Лозова В.І., Троцько В.Г. Теоретичні основи виховання і навчання. Харків: ОВС, 2012. 400с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 19/ 18

15. Макаренко А.С. Педагогічна поема. К., 1986
16. Максимюк С.П. Педагогіка: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2009. 670 с.
17. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: Навчальний посібник. 5-те вид. К.: Кондор, 2007. 656 с.
18. Мухіна С.А., Соловійова А.А. Нетрадиційні педагогічні технології у навчанні. К.: Академія, 2012. 123 с.
19. Навчальний посібник для вузів. К.: Вид. “Українська енциклопедія”, 1995. 253 с.
20. Нова українська школа: Порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібик Н.М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
21. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. К.: А.С.К., 2001. 256 с.
22. Падалка О.С., Нісімчук А.М., Смолюк І.О., Шпак О.Г. Педагогічні технології.
23. Пальчевський С.С. Педагогіка: навчальний посібник. Друге вид. К. : Каравела, 2008. 496 с.
24. Педагогіка: Навч. посібник / В.М.Галузяк, М.І.Сметанський, В.І.Шахов. 3-є вид., випр. і доп. Вінниця: ДП „Державна картографічна фабрика”, 2006. 400с.
25. Педагогіка: Підруч. для студ. пед. ін-тів /За ред. Ярмаченка М. Д. К.: Вища шк., 1986. 543с.
26. Педагогічна майстерність: хрестоматія: навч. посібник для студ. ПНЗ / за ред. І.А. Зязюна. К.: Вища школа, 2006. 606 с.
27. Приходько А. Де шукати витоки сучасних освітніх технологій. Рідна школа. 2005. №7. С.52-55.
28. Сухомлинський В.О. Сто порад учителю / Вибр. твори у 5 томах. К., 1976. – Т.2. С. 419-655.
29. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник. Видання 3-тє, стереотипне. К.: “Академвидав”, 2009. 560 с.
30. Shevchuk S., Herevenko A., Beseganich I., Suvorova L., Haidai I. Standardisation and Certification of Vocational Training in Ukraine: Challenges and Prospects. *Conhecimento & Diversidade. Social Sciences, Interdisciplinary*. 2023. Volume 15. Issue 40. pp. 466-487. WoS
31. Yakushko K., Haidai I., Hariunova Y., Pryshchepa O., Marieiev D. Theoretical and methodological principles of teaching linguists: the Ukrainian case. *Amazonia Investiga*. 2022. 11(56), pp. 240-249. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.56.08.24> WoS

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.06- 05.01/014.021.1/Б/ОК7- 2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 19/ 19</i>

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського, електронний каталог періодичних видань
2. <http://www.library.edu-ua.net/id/485/> – Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського НАПН України
3. <https://mon.gov.ua/ua> – Міністерство освіти і науки України – офіційний сайт
4. <http://enc-dic.com/pedagogics> – педагогічний словник
5. <http://uk.wikipedia.org/wiki> – Вікіпедія, вільна енциклопедія
6. <http://www.npu.edu.ua> (elib@npu.edu.ua) – Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова
7. <http://www.ukrainians-world.org.ua/ukr/peoples/?letter=%D0%9C> – енциклопедія «Українці в освіті»